

Jan Merta

Jan Merta se narodil 4. 12. 1952 v Šumperku. Dětství prožil po boku svého staršího bratra. Jeho otec působil jako evangelický farář, zatímco jeho matka pracovala v Jedličkově ústavu. Rok po jeho narození se rodina přestěhovala do liberecké vily po odsunutých Němcích. Otcí byl odebrán tzv. státní souhlas s výkonem duchovní služby, což mu znemožnilo provádět bohoslužby. Aby se zvládl postarat o rodinu, musel pracovat ve sběrných surovinách.

Už od dětství se Jan Merta setkával s uměním. Zvláště silným zážitkem pro něj bylo, když v deseti letech spatřil v obchodní výloze van Goghův slavný obraz Obilné pole. Otec mu tehdy vyprávěl celý příběh Vincenta van Gogha. Tuto událost Jan Merta popisuje jako zasvěcující moment, který ho velmi ovlivnil. V roce 1966 se rodina opět stěhovala, a to do Ústí nad Labem. Jeho otec mohl znovu kázat, protože získal zpět souhlas k provozování této činnosti. Jan Merta zde potkal Jana Daniela Smetanu, který se později stal jeho životním učitelem a uměleckým vzorem. Smetana Merta postupně seznamoval s moderním uměním. Společně podnikli cestu do Vídně, kde v galeriích studovali staré mistry.

O dva roky později, při srpnovém vpádu vojsk Varšavské smlouvy, spolu se svým bratrem strhávali z okolních domů plechové cedule s názvy ulic. Doufali, že alespoň na nějakou dobu zbrzdí postup okupantů tím, že je dezorientují. V září téhož roku nastoupil na Střední uměleckou školu Václava Hollara. Jelikož se škola nachází v hlavním městě, musel Jan Merta opustit rodinu v Ústí nad Labem a přestěhovat se na internát do Prahy.

Studium úspěšně ukončil maturitou v roce 1972. Bezprostředně poté se zkoušel dostat na Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy a Akademii výtvarných umění v Praze. Ani na jednu školu ho však nepřijali. Díky protekci získal místo v Národní galerii, kde pracoval jako vrátný. Když zrovna nevybíral deštníky nebo nevěšel návštěvníkům kabáty, krátil si volné chvíle malováním. Po dvou letech toto zaměstnání opustil a živil se jako uklízeč nebo provozní technik. V období mezi střední a vysokou školou byl odpojen od okolního dění. Nečetl tisk, neposlouchal rádio a neměl ani televizi, kterou by sledoval. Tento paralelní život se promítl i do jeho tvorby. Jeho malby nebyly ovlivněny okolním světem, a zachovaly si tak jistou čistotu a nezáujatost.

V roce 1981 byl na třetí pokus přijat na AVU. Zde se seznámil a spřátelil s několika významnými českými umělci, jako byli například Adriena Šimotová nebo Viktor Pivovarov. Studium úspěšně ukončil roku 1987 a začal se živit jako restaurátor. Téhož roku se oženil s Lenkou Cejповou (později Mertovou), se kterou žije dodnes. O rok později získal svůj první ateliér a také se mu narodil syn Tomáš. Roku 1989 se mu narodil druhý syn Jonatan. Téhož roku uspořádal svou první samostatnou výstavu. Začal také působit v Občanském fóru, kde se potkal s předními osobnostmi české politické scény, jako byl například Václav Havel.

V porevoluční době se před ním otevřela možnost pravidelně vystavovat, v letech 2005 a 2009 dokonce vyhrál cenu Osobnost roku za nejvýraznější výtvarný počín.

Žije a tvoří v Praze, stále aktivně maluje a vystavuje svá díla. Hodně času tráví se svou rodinou a zajímá se o současné politické a společenské dění na domácí půdě i ve světě.